

**Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет**

Ю.В.Кириченко

**Правове регулювання підприємств зв'язку і
телекомунікацій**

**Навчально-методичний комплекс
для студентів денної форми навчання
спеціальності: 7.05090301 Інформаційні мережі
зв'язку**

Запоріжжя - 2013

Кириченко Ю.В. Правове регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій: Навчально-методичний комплекс для студентів денної форми навчання спеціальності 7.05090301 Інформаційні мережі зв'язку – Запоріжжя: ЗНТУ, 2013. - 42 с.

Автор: Кириченко Юрій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри політології та права ЗНТУ

Рецензенти: Петков С.П., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Класичного приватного університету;
Куракін О.М., кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри історії і теорії держави і права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

Відповідальний за випуск: Кириченко В.М., доцент, кандидат історичних наук, завідувач кафедри політології та права ЗНТУ

Затверджено на засіданні
кафедри політології та права
ЗНТУ _____ 2013 р.,
протокол №__.

© Кириченко Ю.В., 2013

© Запорізький національний технічний університет, 2013

Зміст

1. Передмова	4
2. Робоча програма навчальної дисципліни “Правове регулювання підприємств зв’язку і телекомунікацій”	6
3. Методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських занять та написанню рефератів.....	29
4. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів та підготовки до підсумкового модульного контролю (заліку).....	38
5. Додатки.....	41

Передмова

Запропонований навчально-методичний комплекс відображає основні напрями та обсяги навчальної роботи студентів Запорізького національного технічного університету денної форми навчання спеціальності 7.05090301 Інформаційні мережі зв'язку з дисципліни “Правове регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій”.

Посібник включає в себе робочу програму навчальної дисципліни, до якої ввійшли плани семінарських занять, питання для самоконтролю щодо вивчених тем та питання для підготовки до рубіжного контролю (заліку). Кожна з цих форм навчального процесу має свої специфічні особливості і потребує спеціальної підготовки студентів. Саме тому, для їх роз'яснення і пропонуються методичні рекомендації.

Головною метою навчально-методичного посібника є надання допомоги студентам отримати систематизовані наукові знання з навчальної дисципліни “Правове регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій”, виробити вміння тлумачити і застосовувати нормативно-правові акти, юридично грамотно оцінювати юридичні факти, що сьогодні вкрай потрібно не лише юристам, а й кожній освіченій людині.

Приступаючи до вивчення навчальної дисципліни, студенту необхідно насамперед чітко усвідомити для себе практичну важливість опанування основами правових знань. Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму – неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в умовах сучасного економічного життя країни.

Незважаючи на те, що до кожної теми змістового модуля, семінарського заняття пропонується конкретний перелік літератури та питань, які мають розглядатися у ході навчання, студенти повинні творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу, виробляти у себе вміння аналізувати різноманітні підходи до праворозуміння, формувати та обґрунтовувати своє бачення проблем правового регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій. Ґрунтовніше опанування матеріалом передбачає вивчення рекомендованої літератури. При цьому, кожному студенту необхідно звернути увагу

не тільки на підручники та навчальні посібники, але й на нормативно-правові акти та додаткові наукові джерела.

Закріпленню здобутих знань сприятимуть також контрольні питання, що додаються до кожної теми змістового модуля.

Своєчасне користування даним посібником допоможе студентам поглибити і закріпити знання, отримані на лекціях, семінарських заняттях і в процесі самостійної роботи з навчальною і науковою літературою, зорієнтуватися в загальному обсязі навантаження та спланувати раціональне використання свого часу на вивчення дисципліни.

У цілому, навчально-методичний посібник покликаний забезпечити підготовку студентів до різних форм навчальних занять і самостійної роботи з вивчення програми курсу.

Робоча програма навчальної дисципліни „Правове регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій”

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни „Правове регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій” є засвоєння студентами правових знань, невід'ємно пов'язаних з управлінською діяльністю; засвоєння теоретичних знань та практичних навиків, пов'язаних із правовим регулюванням діяльності підприємств зв'язку і телекомунікацій, правовим статусом суб'єктів цих суб'єктів та органів державної влади.

Завдання навчальної дисципліни

Завданням навчальної дисципліни є розвинення творчого правового мислення студентів, оволодіння ними систематизованими науковими знаннями з основ правового регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій, набуття навичок роботи з нормативним матеріалом;

- вміння розв'язати конкретні ситуації на базі національного та міжнародного законодавства;
- розвитку правового мислення щодо реалізації норм права в обраній сфері діяльності;
- усвідомлення відповідальності при здійсненні юридично значимих дій.
- визначення порядку укладення договорів за участю суб'єктів підприємств зв'язку телекомунікацій;

У результаті вивчення навчальної дисципліни, студенти повинні знати:

- загальнотеоретичні правові поняття та терміни з курсу «Правове регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій»;

- правила застосування нормативно-правових актів;
- суб'єктів ринку зв'язку і телекомунікацій;
- порядок створення підприємств зв'язку і телекомунікацій та припинення їх діяльності;
- види договорів, які можуть укладати підприємства зв'язку і телекомунікацій;
- поняття монопольного становища на ринку зв'язку і телекомунікацій;
- види юридичної відповідальності суб'єктів ринку зв'язку і телекомунікацій за порушення чинного законодавства України.

Після вивчення навчальної дисципліни, студенти повинні вміти:

- володіти загальнотеоретичними поняттями і термінами та вміти їх використовувати;
- правильно застосовувати у практичній діяльності положення норм законів та підзаконних актів України;
- готувати проекти господарських договорів різних видів;
- аналізувати зміст окремих видів договорів, виокремлювати істотні та звичайні умови договору;
- застосовувати відповідні правові норми для вирішення конкретних ситуацій, що виникають на ринку зв'язку і телекомунікацій.
- правильно користуватися спеціальною літературою з різних галузей права України;

Структура навчальної дисципліни

Номер змістового модулю	Номер і назва теми змістового модулю	Кількість годин відведених на:			Повне навчальне навантаження студента	
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійну роботу студента	Всього годин	Всього кредитів
1	1. Поняття підприємств зв'язку і телекомунікацій	2	2	4	8	1
	2. Державне управління у сфері зв'язку і телекомунікацій	2	2	4	8	
	3. Державний нагляд (контроль) у сфері зв'язку і телекомунікацій	2	2	4	8	
	4. Телекомунікаційні мережі	2	2	2	6	
Термін проведення 1-го рубіжного контролю – 8 тижень						
2	5. Телекомунікаційні послуги	2	2	4	8	1
	6. Споживачі телекомунікаційних послуг	2	2	4	8	
	7. Оператори і провайдери зв'язку і телекомунікацій	2	2	4	8	

	8.Регулювання доступу до ринку зв'язку і телекомунікацій	2	2	4	8	
	Термін проведення П-го рубіжного контролю – 17 тиждень					
	Всього годин	16	16	30	62	2

Зміст навчальної дисципліни зі структурою знань кожного змістового модуля

Змістовий модуль I.

Тема 1. Поняття підприємств зв'язку і телекомунікацій

Поняття підприємств зв'язку. Види зв'язку. Суб'єкти ринку зв'язку і телекомунікацій. Законодавство, що регулює діяльність підприємств зв'язку і телекомунікацій. Підприємство зв'язку як суб'єкт економічної діяльності. Об'єкти зв'язку. Принципи діяльності підприємств зв'язку.

Питання, які виносяться на семінарські заняття

1. Поняття і види зв'язку і телекомунікацій.
2. Суб'єкти ринку зв'язку і телекомунікацій.
3. Підприємство зв'язку як суб'єкт економічної діяльності.

Теми рефератів для презентації на семінарах

- Основи правового регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій.
- Види зв'язку.
- Основні принципи діяльності підприємств зв'язку і телекомунікацій.

- Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері надання послуг.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення підприємств зв'язку?
2. Визначте та охарактеризуйте суб'єктів зв'язку і телекомунікацій?
3. Назвіть нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підприємств зв'язку і телекомунікацій?
4. Назвіть принципи діяльності підприємств зв'язку і телекомунікацій?

Тема 2. Державне управління у сфері зв'язку і телекомунікацій

Поняття і сутність державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій. Види державного управління.

Органи державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій. Повноваження органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікації. Відповідальність посадових осіб органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні.

Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади.

Питання, які виносяться на семінарське заняття

1. Органи державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
2. Повноваження органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
3. Відповідальність посадових осіб органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Теми рефератів для презентації на семінарі

1. Органи державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
2. Повноваження органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
3. Види і межі відповідальності посадових осіб органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть органи державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій?
2. Назвіть завдання органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій?
3. Назвіть види відповідальності посадових осіб органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій?

Тема 3. Державний нагляд (контроль) у сфері зв'язку і телекомунікацій

Поняття і сутність державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій. Принципи державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Повноваження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Поняття державного нагляду за ринком зв'язку і телекомунікацій. Повноваження посадових осіб, що здійснюють державний нагляд за ринком зв'язку і телекомунікацій.

Порядок здійснення державного нагляду за ринком зв'язку і телекомунікацій. Планові та позапланові перевірки.

Питання, які виносяться на семінарське заняття

1. Поняття державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій.
2. Державний нагляд (контроль) за ринком зв'язку і телекомунікацій.
3. Порядок здійснення державного нагляду (контроль) за ринком зв'язку і телекомунікацій.

Теми рефератів для презентації на семінарі

1. Органи державного (нагляду) контролю у сфері зв'язку і телекомунікацій.
2. Сутність державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій.
3. Планові та позапланові перевірки суб'єктів зв'язку і телекомунікацій?
4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації як центральний орган державного нагляду у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть органи державного (нагляду) контролю у сфері зв'язку і телекомунікацій?
2. Назвіть порядок проведення планових та позапланових перевірок суб'єктів зв'язку і телекомунікацій?
3. Назвіть принципи державного нагляду у сфері зв'язку і телекомунікацій?

Тема 4. Телекомунікаційні мережі

Поняття телекомунікаційних мереж загального користування. Розвиток та вдосконалення телекомунікаційних мереж загального користування. Право власності телекомунікаційних мереж загального користування.

Управління телекомунікаційними мережами загального користування.

Використання телекомунікаційних мереж загального користування.

Питання, які виносяться на семінарське заняття

1. Поняття телекомунікаційних мереж загального користування.
2. Використання телекомунікаційних мереж загального користування для потреб телебачення та радіомовлення.

Теми рефератів для презентації на семінарі

1. Поняття телекомунікаційних мереж загального користування.
2. Форми власності телекомунікаційних мереж загального користування в Україні.
3. Порядок використання телекомунікаційних мереж загального користування.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття телекомунікаційних мереж загального користування згідно чинного законодавства України?
2. Назвіть форми власності телекомунікаційних мереж загального користування в Україні?
3. Який порядок користування телекомунікаційними мережами загального користування?

Змістовий модуль II

Тема 5. Телекомунікаційні послуги

Поняття і види телекомунікаційних послуг. Порядок надання телекомунікаційних послуг. Отримання телекомунікаційних послуг.

Розвиток загальнодоступних послуг. Надання телекомунікаційних послуг в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану.

Підстави адміністративної відповідальності за порушення Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг і послуг зв'язку. Види адміністративних стягнень за порушення Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг і послуг зв'язку.

Питання, які виносяться на семінарські заняття

1. Поняття і види телекомунікаційних послуг. Тарифи на телекомунікаційні послуги.
2. Порядок надання та отримання телекомунікаційних послуг.
3. Відповідальність за порушення Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг і послуг зв'язку.

Теми рефератів для презентації на семінарі

1. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері надання послуг.
2. Правове регулювання відносин на ринку послуг мобільного зв'язку.
3. Правове регулювання відносин на ринку послуг поштового зв'язку.
4. Правила надання телекомунікаційних послуг та послуг зв'язку.
5. Регулювання тарифів на телекомунікаційні послуги.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття телекомунікаційні послуги?
2. Яким чином здійснюється регулювання відносин на ринку послуг мобільного зв'язку?
3. Яким чином здійснюється регулювання відносин на ринку послуг поштового зв'язку?
4. Назвіть Правила надання телекомунікаційних послуг та послуг зв'язку згідно чинного законодавства України?

Тема 6. Споживачі телекомунікаційних послуг

Права і обов'язки споживачів телекомунікаційних послуг. Персонал оператора, провайдера зв'язку і телекомунікацій.

Поняття захисту інформації про споживачів. Форми захисту прав споживачів. Нотаріальний захист. Адміністративний захист. Судовий захист.

Відповідальність споживачів телекомунікаційних послуг. Види та межі відповідальності споживачів телекомунікаційних послуг.

Питання, які виносяться на семінарське заняття

1. Права і обов'язки споживачів телекомунікаційних послуг.
2. Захист інформації про споживачів.
3. Відповідальність споживачів телекомунікаційних послуг.

Теми рефератів для презентації на семінарі

1. Форми захисту прав споживачів.
2. Види захисту та їх характеристика.
3. Види та межі відповідальності споживачів телекомунікаційних послуг.

Питання для самоконтролю

1. Переліchte права і обов'язки споживачів телекомунікаційних послуг?
2. Дайте характеристику нотаріального захисту?
3. Дайте характеристику адміністративний захисту?
4. Дайте характеристику судового захисту?

Тема 7. Оператори і провайдери зв'язку і телекомунікацій

Правові основи діяльності операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій. Права і обов'язки операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій. Відповідальність операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій.

Питання, які виносяться на семінарське заняття

1. Правові основи діяльності операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій.
2. Права і обов'язки операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій.
3. Відповідальність операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій.

Теми рефератів для презентації на семінарі

1. Загальна характеристика прав і обов'язків операторів зв'язку і телекомунікацій.
2. Загальна характеристика прав і обов'язків провайдерів зв'язку і телекомунікацій.
3. Види і межі відповідальності операторів зв'язку і телекомунікацій.
4. Види і межі відповідальності провайдерів зв'язку і телекомунікацій.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні права операторів зв'язку і телекомунікацій?
2. Назвіть обов'язки операторів зв'язку і телекомунікацій?
3. Назвіть основні права провайдерів зв'язку і телекомунікацій?
4. Назвіть обов'язки провайдерів зв'язку і телекомунікацій?

Тема 8. Регулювання доступу до ринку зв'язку і телекомунікацій

Поняття ринку зв'язку і телекомунікацій. Діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій. Суб'єкти господарювання.

Види діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій, які підлягають ліцензуванню. Основні принципи ліцензування у сфері зв'язку телекомунікацій. Ліцензійні умови при здійсненні діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій. Правила здійснення діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Видача ліцензій на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій. Підстави для переоформлення ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій. Строки дії ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Питання, які виносяться на семінарське заняття

1. Здійснення діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій
2. Ліцензування у сфері зв'язку і телекомунікацій

Теми рефератів для презентації на семінарі

1. Загальна характеристика ринку зв'язку і телекомунікацій.
2. Принципи ліцензування у сфері зв'язку і телекомунікацій.
3. Умови ліцензування під час здійснення діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій.

4. Підстави для переоформлення ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.
5. Строки дії ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні принципи ліцензування у сфері зв'язку і телекомунікацій?
2. Назвіть умови ліцензування під час здійснення діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій за чинним законодавством України?
3. Назвіть строки дії ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій?

Рейтингова система оцінювання знань студента

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні види контролю:

1. **Поточний** - здійснюється на семінарських заняттях. За змістом він включає перевірку розуміння та запам'ятовування студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, умінь самостійно опрацьовувати нормативно-правові акти та навчально-методичну літературу, здатність осмислити зміст вивчаємої теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал, а також завдань самостійної роботи;
- 2 **Рубіжний** - здійснюється у формі письмової комплексної контрольної роботи, яка охоплює матеріал тем змістового модуля. Кожному студенту видається індивідуальний варіант контрольних завдань, що складається з трьох частин:
 - перша частина – студент має дати чітке визначення правовим поняттям та термінам;
 - друга частина – студент має дати ґрунтовну відповідь щодо особливостей елементів понять та термінів (ознаки, функції, форми, види, структура тощо);

- третя частина – студент має оцінити юридичний факт та вибрати правильний варіант відповіді на питання.

Крім того, під час рубіжного контролю враховуються виступи на семінарських заняттях, результати науково-дослідної та самостійної роботи студента, а також виконання індивідуальних завдань викладача.

Рубіжний контроль проводиться на останній парі змістового модуля, протягом двох академічних годин. До рубіжного контролю допускаються усі студенти. Якщо студент не з'явився для проведення рубіжного контролю або не здав контрольної роботи, йому виставляється нуль балів.

Студент, який набрав протягом семестру менше 60 балів, зобов'язаний скласти іспит. Якщо сумарний рейтинговий показник з усіх змістових модулів навчальної дисципліни і результати рубіжного контролю з кожного змістового модуля не менше за 60 балів, то студент отримує оцінку „автоматично”, яка виставляється йому відповідно до шкали оцінювання.

Якщо семестрова оцінка за результатами сумарного рубіжного контролю не задовольняє студента, то він має право на її збільшення, складаючи залік. Проте, якщо оцінка, яка отримана студентом під час заліку менше за результати сумарного рубіжного контролю, то йому зараховується результати сумарного рубіжного контролю.

Студент допускається до складання заліку (з правом отримання максимальну кількість – 100 балів) за умов виконання усіх самостійних завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

В основі рейтингової системи використана 100-бальна шкала оцінок. Це максимальна сума балів за всі види робіт, що виконані студентом з навчальної дисципліни протягом семестру: виступи на семінарських заняттях; виконання індивідуальних завдань; підготовка рефератів, тез доповідей; виконання самостійної та контрольних робіт.

Система нарахування рейтингових балів:

- виконання завдань самостійної роботи - 5 – 30 балів
- виконання індивідуальних завдань - 5 – 30 балів
- виконання та захист реферату - 10 балів
- виступ на семінарському занятті - 3 – 5 балів

- письмова контрольна робота (5 запитань і 10 тестів – за повну правильну відповідь на питання 6 балів, тест - 3 бали) – 60 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	Визначення
A	90-100	відмінно	відмінно - відмінне виконання з незначною кількістю помилок
B	85-89	добре	дуже добре - вище середнього рівня, але з деякими поширеними помилками
C	75-84		добре – в цілому правильне виконання, але з помітними помилками
D	70-74	задовільно	задовільно – виконання в повному обсязі, але зі значною кількістю недоліків
E	60-69		достатньо – виконання задовільняє мінімальні критерії
FX	35-59	незадовільно (з можливістю повторного складання)	незадовільно – недостатньо: необхідно допрацювати
F	1-34	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

Перелік питань, що виносяться на перший рубіжний контроль

1. Поняття і види зв'язку і телекомунікацій.
2. Суб'єкти ринку зв'язку і телекомунікацій.
3. Підприємство зв'язку як суб'єкт економічної діяльності.
4. Органи державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
5. Повноваження органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
6. Відповідальність посадових осіб органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
7. Поняття державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій.
8. Державний нагляд (контроль) за ринком зв'язку і телекомунікацій.
9. Порядок здійснення державного нагляду (контролю) за ринком зв'язку і телекомунікацій.
10. Поняття телекомунікаційних мереж загального користування.
11. Використання телекомунікаційних мереж загального користування для потреб телебачення та радіомовлення.

Перелік питань, що виносяться на другий рубіжний контроль

1. Поняття і види телекомунікаційних послуг.
2. Порядок надання і отримання телекомунікаційних послуг.
3. Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг і послуг зв'язку.
4. Відповідальність за порушення Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг і послуг зв'язку.
5. Права і обов'язки споживачів телекомунікаційних послуг.
6. Поняття захисту інформації про споживачів.
7. Форми захисту прав споживачів.
8. Правові основи діяльності операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій.

9. Права і обов'язки операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій.

10. Види діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій, які підлягають ліцензуванню.

11. Принципи ліцензування у сфері зв'язку телекомунікацій.

12. Умови ліцензування діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій.

13. Правила здійснення діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій.

14. Порядок видачі ліцензій на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.

15. Підстави для переоформлення ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.

16. Строки дії ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.

**Перелік питань до заліку
з навчальної дисципліни „Правове регулювання підприємств
зв'язку і телекомунікацій”**

1. Поняття і види зв'язку і телекомунікацій.
2. Суб'єкти ринку зв'язку і телекомунікацій.
3. Підприємство зв'язку як суб'єкт економічної діяльності.
4. Органи державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
5. Повноваження органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
6. Відповідальність посадових осіб органів державного управління у сфері зв'язку і телекомунікацій.
7. Поняття державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій.
8. Державний нагляд (контроль) за ринком зв'язку і телекомунікацій.
9. Порядок здійснення державного нагляду (контролю) за ринком зв'язку і телекомунікацій.
10. Поняття телекомунікаційних мереж загального користування.
11. Використання телекомунікаційних мереж загального користування для потреб телебачення та радіомовлення.
12. Поняття і види телекомунікаційних послуг.
13. Порядок надання і отримання телекомунікаційних послуг.
14. Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг і послуг зв'язку.
15. Відповідальність за порушення Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг і послуг зв'язку.
16. Права і обов'язки споживачів телекомунікаційних послуг.
17. Поняття захисту інформації про споживачів.
18. Форми захисту прав споживачів.
19. Правові основи діяльності операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій.
20. Права і обов'язки операторів і провайдерів зв'язку і телекомунікацій.
21. Види діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій, які підлягають ліцензуванню.

22. Принципи ліцензування у сфері зв'язку телекомунікацій.
23. Умови ліцензування діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій.
24. Правила здійснення діяльності у сфері зв'язку і телекомунікацій.
25. Порядок видачі ліцензій на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.
26. Підстави для переоформлення ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.
27. Строки дії ліцензії на зайняття господарською діяльністю у сфері зв'язку і телекомунікацій.

Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення дисципліни „Правове регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій” включає: опорні конспекти лекцій викладача; підручники і навчальні посібники; нормативно-правові акти; комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни: робоча програма навчальної дисципліни; інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять та написанню рефератів; щодо організації самостійної роботи студентів та підготовки до рубіжного та підсумкового контролю та заліку; перелік питань що виносяться на рубіжний контроль та до заліку; список рекомендованої літератури.

Список рекомендованої літератури Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 18-22. – Ст. 144.
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356 (із змінами, внесеними згідно із Законом України № 2452-IV від 03.03.2005 р.).
5. Закон України “Про телекомунікації” від 18 листопада 2003 р. // Відомості Верховної Ради України, 2004, - № 12. - ст.155.
6. Закон України “Про телебачення і радіомовлення” від 21 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України, 1994. - № 10 - ст. 43.
7. Закон України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” від 5 квітня 2007 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007. - № 29. - ст.389.
8. Закон України «Про міжнародні договори України» від 22.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 10. - Ст. 45.
9. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 9. - Ст. 79.
10. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 16.03.2004 р. // Офіційний вісник України. - 2004. - № 15. - Ст. 1028.
11. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 р. // Урядовий кур'єр. - 2005. - № 163 (31 серпня).
12. Положення про Державний комітет з питань регуляторної політики та підприємництва: Затв. Указом Президента України від 25.05.2000 р. № 721/2000 // Офіційний вісник України. - 2000. - № 22. - Ст. 888.

13. Указ Президента України від 3 лютого 1998 р. № 79/98 “Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності в Україні” // Офіційний вісник України. – 1998. - № 5. – Ст. 173.

14. Указ Президента України від 22 січня 2000 р. № 89/2000 “Про запровадження єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва” // Офіційний вісник України. – 2000. – №4. – Ст. 107.

15. Указ Президента України від 12 лютого 2003 р. N 102/2003 “Про затвердження Концепції державної промислової політики” // Офіційний вісник України. – 2003. – № 7. – Ст. 278.

16. Указ Президента України від 01.06.2005 р. «Про деякі заходи щодо забезпечення здійснення державної регуляторної політики» // Урядовий кур'єр. - 2005. -№ 105.

Базова

1. Господарське право України [Текст] : підруч. / М.К. Галянич, С.М. Рудницька, О.М. Міхатуліна та ін. – К. : МАУП, 2005. – 424 с.

2. Підприємницьке право України [Текст] // За ред. Р.Б.Шишки. – Х., 2006. – 238 с.

3. Підприємницьке право [Текст] : підруч. / За ред. О.В. Старцева. / 3-є вид. – К. : Істина, – 2007. – 864 с.

4. Хозяйственное право Украины [Текст] : учеб. / Под ред. акад. А.С. Васильева, О.П. Подцерковного. – Х. : Одиссей, 2005. – 464 с.

5. Хозяйственное право [Текст] : Учеб. / Под ред. акад. Мамутова В.К. – К. : Юринком Интер, 2002. – 912 с.

6. Щербина В.С. Господарське право [Текст] : підруч. // В.С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 362 с.

7. Актуальні проблеми господарського права : навч. посіб. [Текст] / за ред. В.С. Щербини. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 528 с.

8. Вінник О.М. Господарське право України : Курс лекцій [Текст] / О.М. Вінник – К. : Атіка, 2004. – 624 с.

9. Вінник О.М. Господарське право : навч. посіб. [Текст] / О.М. Вінник – 2-е вид., змін. та доп. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2009. – 766 с.

10. Єршова І.В. Підприємницьке право : навч. посіб. [Текст] / І.В. Єршова, Т.М. Іванова – М. : Юриспруденція, 2006. – 336 с.
11. Кравчук С.Й. Господарське право України : навч. посіб. [Текст] / С.Й. Кравчук – К. : Кондор, 2007. – 264 с.
12. Пилипенко Ф.Я. Господарське право України : навч. посіб. [Текст] / Ф.Я. Пилипенко, В.С. Щербина – К. : Вентурі, 2006. – 288 с.
13. Крупка Ю.М. Правові основи підприємницької діяльності : навч. посіб. [Текст] / Ю.М. Крупка. – К. : Хрінком Інтер, 2008. – 480 с.
14. Шелухін М.Л. Господарське право : навч. посіб. [Текст] / М.Л. Шелухіна – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 616 с.

Допоміжна

1. Васильченко В.В. Науково-практичний коментар Закону України „Про міжнародне приватне право” [Текст] / В.В. Васильченко – К. : Істина, 2007. – 200 с.
2. Господарський кодекс України : Науково-практичний коментар [Текст] / О.І. Харитонова, Є. О. Харитонов, В.М. Коссака та ін.; За ред. О.І. Харитонової. – Х. : Одиссей, 2007. – 832 с.
3. Кравчук В.М. Корпоративне право : Науково-практичний коментар до законодавства та судової практики [Текст] / В.М. Кравчук – К. : Істина, 2008. – 720 с.
4. Андрушко П.П. Кримінальна відповідальність за порушення порядку здійснення господарської діяльності [Текст] / П.П. Андрушко. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 288 с.
5. Крупка Ю.М. Науково-практичний коментар Закону України «Про господарські товариства» [Текст] / Ю.М. Крупка // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2008. – № 9.
6. Посполітак В.В. Аналіз наявних суперечностей та неузгодженостей між Цивільним та Господарським кодексами України [Текст] / В.В. Посполітак, Р.Ю. Ханик-Посполітак – К. : Видавництво „Реферат”, 2005. – 264 с.
7. Сміяна Л.С. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. [Текст] / Л.С. Сміяна. – К. : КНТ, 2008. – 416 с.

8. Ярема А.Г. Проблемні питання у застосуванні Цивільного і Господарського кодексів України [Текст] / А.Г. Ярема, В.Г. Ротань – К. : Видавництво “Реферат”, 2005. – 336 с.

9. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України [Текст] / За заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини; Кол. авт.: О.А. Беляневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина та ін., 2-е вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 720 с.

Методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських занять та написання рефератів

Семінар – це загальнонавчальна назва широко застосовуваного виду занять з різноманітних навчальних дисциплін, частіше - з гуманітарних наук.

Семінарське заняття є однією з найважливіших форм навчального заняття у вищому навчальному закладі, яке проводиться у формі дискусії навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінари проводяться з основних тем навчальної програми і є ефективною формою закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях і під час самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Головна мета семінарських занять – опанування студентами навчальної дисципліни, забезпечення глибокого і всебічного аналізу та колективного обговорення основних проблем курсу, навчання їх елементам творчого застосування отриманих знань на практиці.

Основними завданнями семінарських занять є:

- закріплення у студентів теоретичних знань;
- оволодіння ними науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення їх до науки, наукових досліджень;
- прищеплення їм навичок творчого мислення, самостійного формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень і висновків;
- формування у них правового світогляду, здатності пов'язувати загальнотеоретичні положення з вимогами повсякденної практики державно-правового будівництва в країні.

Види проведення семінарських занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу семінару, змісту і особливостей теми, складу студентів. Найбільш поширеними видами

на семінарі є: розгорнута бесіда; виступи з рефератами, доповідями; диспут у формі діалогу; круглий стіл тощо.

Необхідно пам'ятати, що якість семінару насамперед залежить від підготовки студентів до нього, тому при підготовці до семінару кожен студент повинен уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття; прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми семінару; вивчити чи законспектувати рекомендовану літературу; скористатися при потребі консультацією викладача; скласти розгорнутий план, тези чи конспект виступу з усіх питань теми заняття.

Студентам необхідно відвідувати кожне семінарське заняття. Пропуск семінару позбавляє студента можливості усвідомити, закріпити та отримати цілісне уявлення по тій чи іншій темі. Крім того, це створює значні труднощі при підготовці до рубіжного контролю (заліку).

Деякі питання роботи на семінарі:

- 1) переважну більшість семінарських занять буде проведено у формі інтерактивної дискусії, під час якої викладач здійснює поточний контроль якості знань студентів, перевіряє виконання ними завдань самостійної роботи;
- 2) семінарське заняття починається вступним словом викладача, в якому він розкриває значення теми і цілі заняття, форми і методи його проведення;
- 3) студент, розкриваючи зміст того чи іншого питання теми семінарського заняття повинен пов'язувати матеріал з актуальними проблемами сучасності, розглядати правові явища з позиції Конституції та чинного законодавства України, наводити приклади;
- 4) кожному студенту необхідно постійно вдосконалювати навички володіння державною мовою, правильного вживання юридичних понять і термінів. Систематичні виступи на семінарах сприяють поповненню словарного запасу, а також умінню лаконічно і точно висловлювати свої думки;
- 5) студенти повинні уважно слухати виступи своїх однокурсників і оцінювати наскільки глибоко розкриті

питання. Це дає можливість кожному присутньому на семінарі висловити свою точку зору та подолати прогалини, які мали місце у відповіді. Активна участь на семінарських заняттях прищеплює навички участі у дискусії, аналізі різних точок зору, вмінню відстоювати свою позицію;

- 6) після закінчення виступу студента відбувається обговорення проблеми. При цьому, викладач не тільки направляє обговорення на розкриття вузлових питань, але і дає змогу виступити всім учасникам семінару. Якщо ж доповідач чи інший виступаючий на семінарі припускає явні помилки, то для виключення втрати часу викладач може його зупинити і надати слово іншому;
- 7) закінчується семінарське заняття заключним словом викладача, в якому аналізується ступінь розкриття теми, оцінюються всі форми участі студентів на семінарі (виступ з питання, реферат, повідомлення, доповнення, зауваження тощо) та нараховуються рейтингові бали, дається завдання на наступне заняття.

Обов'язковим компонентом семінарського заняття з навчальної дисципліни «Правове регулювання підприємств зв'язку і телекомунікацій» є підготовка рефератів з найбільш актуальних та складних тем курсу.

Реферат не є дослівним переказом тексту підручника або навчального посібника, а являє собою одну з форм наукового дослідження на певну тему, творчо перероблену на основі знайомства зі станом сучасних наукових досліджень (науково-проблемний реферат) або виклад основних положень певних видань чи їх частин (оглядово-інформаційний реферат).

Реферат має бути виконано самостійно. Мета написання реферату полягає у набутті студентом знань з правознавства, вміння і навичок працювати з науковою літературою і нормативно-правовими актами, самостійно аналізувати і узагальнювати матеріал, формулювати власні висновки та пропозиції.

За допомогою рефератів студент глибше вивчає найбільш складні проблеми навчальної дисципліни, вчиться правильно оформлювати роботу та доповідати результати своєї праці.

Підготовка реферату включає в себе наступні етапи:

- 1) вибір теми;
- 2) підбір і вивчення спеціальної літератури та нормативно-правових актів;
- 3) складання плану реферату;
- 4) викладення змісту теми;
- 5) оформлення реферату;
- 6) усний виклад реферату.

1. Вибір теми

Студент самостійно обирає тему реферату з запропонованого переліку. Допускається закріплення декількох студентів за однією і тією ж темою реферату. В такому разі на семінарських заняттях один з них доповідає, а інші виступають з доповненнями та уточненнями. Студент може в обсязі навчальної програми дисципліни сам запропонувати тему реферату, узгодив її з викладачем.

При виборі теми студенту слід керуватися своїми інтересами до певної проблеми, можливостями підбору літератури та інше.

2. Підбір і вивчення спеціальної літератури та нормативно-правових актів

Роботу над рефератом потрібно починати з вивчення стосовно обраної теми відповідного розділу підручника, навчального посібника, конспектів лекцій. Після того, як загальне уявлення про обрану тему склалося, студенту слід приділити серйозну увагу підбору і вивченню нормативно-правових актів та літератури, список якої наведено після кожної теми. Проте, запропонований перелік джерел не повинен зв'язувати ініціативу студента. Він може та мусить використати інші роботи, самостійно підібрані внаслідок вивчення бібліографії за обраною проблематикою.

Вивчаючи ту чи іншу наукову працю, студент повинен сприймати її крізь призму тих основних проблем, що їх вирішував

автор. Без усвідомлення проблеми неможливо виділити головне й істотне, важко відокремити тезу від аргументів і практично неможливо перебороти формальне ставлення до змісту досліджуваної праці.

3. Складання плану реферату

Після ознайомлення з літературою та нормативно-правовими актами студент складає план реферату, в якому конкретизуються питання обраної теми та який включає в себе:

- вступ;
- основну частину (виклад змісту теми);
- висновки;
- список використаної літератури.

Вступ є обов'язковою частиною реферату, в якому стисло обґрунтовується актуальність, наукова і практична значимість обраної теми, вказується на її місце в структурі курсу правознавства, формулюються цілі дослідження.

Основна частина реферату складається з розділів та підрозділів, в яких мають бути послідовно розглянуті всі питання теми. При цьому, слід мати на увазі, що кількість розділів та підрозділів не регламентується, але недоцільно їх робити невеликими за обсягом. Якщо матеріал важко розбити на декілька частин через його тісну змістовну і логічну послідовність, розділ можна не розбивати на підрозділи.

При визначенні назв розділів і підрозділів необхідно знати, що назва розділу не може повторювати назву теми роботи, а назва підрозділу повторювати назву розділу.

Заклучна частина реферату має містити висновки, в яких формулюються результати дослідження, оцінки проаналізованого матеріалу, пропозиції чи рекомендації з досліджуваної проблематики.

Вступ і висновки реферату разом не повинні перевищувати одну чверть його обсягу.

1. Викладання змісту теми

Після підбору і вивчення літератури, визначення плану реферату слід приступити до узагальнення та систематизації зібраного матеріалу. Виклад матеріалу повинен бути чітким, логічним і послідовним. Викладати матеріал у рефераті рекомендується у безособовій формі висловлювання (наприклад, “вважаємо”, “думаємо”, “рахуємо” та інше). Необхідно вживати терміни, властиві юридичній науці, уникати незрозумілих понять та складних граматичних оборотів. Терміни, окремі слова і словосполучення допускається змінювати прийнятими текстовими скороченнями, значення яких зрозуміле з контексту реферату.

При використанні цитат з літературних та наукових джерел слід пам'ятати, що вони необхідні для підтвердження думки автора реферату, або ж для висловлювання своєї думки на протидію іншій. Занадто зловживати ними не слід.

Студенту доцільно звернути увагу на такі характерні недоліки, які трапляються при написанні реферату і які можуть привести до незадовільної оцінки:

- механічне, дослівне переписування тексту з використаної літератури;
- поверховий, не аргументований виклад основних теоретичних положень;
- невідповідність між змістом роботи та її планом;
- абстрактний виклад теми, відсутність посилань на чинне законодавство України;
- недбалість і неграмотність викладу.

Отже, основними вимогами до написання реферату є вміння виділяти головні теоретичні питання і роз'яснювати їх на конкретному матеріалі, логічно та послідовно розкривати зміст теми, використовуючи при цьому сучасну юридичну літературу.

5. Оформлення реферату

Студент повинен пам'ятати, що через оформлення реферату, його зовнішній вигляд, викладач формує першу думку про зміст

матеріалу. Тому, кожному студенту необхідно опанувати техніку й етику оформлення наукової праці та дотримуватись стандартних вимог, які висуваються щодо рефератів.

Починається робота з титульного листа, який оформлюється згідно зі зразком (додаток 1).

Після титульного листа, на другій сторінці подається план реферату (додаток 2).

Кожна структурна частина роботи повинна починатися з нової сторінки та мати заголовок, який відповідає плану реферату. Заголовки слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, тоді їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не допускається.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше, ніж три інтервали, якщо реферат виконаний рукописним або машинописним способом, та не менше, ніж два інтервали, якщо робота виконана за допомогою комп'ютера.

Розділи слід нумерувати арабськими цифрами без крапок в кінці. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номеру підрозділу, відокремлених крапкою (наприклад – 1.1, 1.2).

Усі сторінки, починаючи з другої, послідовно нумеруються з проставленням арабських цифр за загальним правилом у верхньому правому куті, без крапки в кінці. Потрібно мати на увазі, що першою сторінкою реферату є титульний лист, на якому нумерація сторінки не ставиться, але враховується при нумерації наступної сторінки.

Реферат пишеться чітким, розбірливим почерком, або друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (розмір 210x297 мм) через два міжстрокових інтервали для друкарської машинки і півтора - для комп'ютера, з обов'язковим дотриманням при цьому такої ширини полів: зверху і знизу – 20 мм, зліва – 25-30 мм, справа – 10 мм. На одній сторінці повинно бути не більше 32-40 рядків.

Загальний обсяг реферату не повинен перебільшувати 24 друкованих сторінок тексту через 2 інтервали чи 16 – через 1,5 інтервали.

Робота повинна бути зброшурована і підшита. На останній сторінці ставиться число, місяць та рік виконання роботи, а також підпис виконавця.

Оформлення списку використаної літератури є важливою складовою написання реферату. В список включаються тільки ті джерела, які використовувались при написанні реферату або на які зроблено посилання в самій роботі. Список літератури в загальний обсяг реферату не включається, але нумерація сторінок продовжується.

При оформленні списку використаної літератури джерела необхідно розміщувати в алфавітному порядку назв або прізвищ перших авторів. Спочатку вказують прізвище автора, його ініціали. Потім – назву праці, місто видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок. Якщо праця автора розміщена у збірнику робіт, журналі чи газеті, то після назви ставиться дві косі лінії, а далі назва збірника чи журналу, місце, рік видання та його номер (або випуск), і на яких сторінках даний матеріал надрукований. Для газетної статті, крім назви і року видання, вказують так само дату. При цьому джерела треба писати мовою оригіналу.

Наприклад:

1. Кириченко Ю.В. Загальна характеристика підприємств зв'язку як суб'єктів економічної діяльності [Текст] / Ю.В.Кириченко // Вісник Запорізького національного університету, 2012.- №3.- С.21-28.

Важливе значення має правильне оформлення посилань на джерела та матеріали, які студент використовує при написанні реферату. Рекомендується наступний варіант оформлення посилань. Нумерація усіх посилань з визначенням номера джерела даного посилання у списку використаної літератури. У такому разі посилання оформлюється у квадратних дужках з зазначенням сторінки.

Наприклад:

Цитата в тексті: „В юридичній літературі загальноприйнято, що...” [11, с. 145].

6. Усний виклад реферату

Після написання реферату студент повинен докласти його зміст на семінарському занятті. Автор роботи протягом десяти хвилин має викласти основні положення розділів та підрозділів свого дослідження, обґрунтувати наукову і практичну значимість обраної теми, сформулювати пропозиції чи рекомендації. Після виступу, при необхідності, відповісти на запитання викладача та інших учасників семінару.

За результатами обговорення написаного і докладеного реферату студенту виставляється відповідна кількість балів, які враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів та підготовки до рубіжного контролю (заліку)

Закон України „Про вищу освіту” від 17 січня 2002 року та державні стандарти вищої освіти передбачають виділення у навчальних планах у вищих навчальних закладах часу для самостійної (поза аудиторної) роботи студентів. Навчальний час, відведений для цієї форми роботи згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 2 червня 1993 р. №161 повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни.

У Запорізькому національному технічному університеті для студентів технічних спеціальностей на вивчення дисципліни “Правове регулювання підприємств зв’язку і телекомунікацій” відповідно до навчального плану відводиться 72 години, у тому числі на самостійну роботу – 32 години.

Саме самостійна робота набуває все більшого значення й актуальності сьогодні, оскільки обсяг навчального матеріалу з правознавства досить значний, і не все можна встигнути розглянути під час аудиторних занять. Отже, правильна організація власної самостійної роботи з боку студента є важливою запорукою успішного навчання і ефективного засвоєння ним знань.

Метою самостійної роботи є вироблення навичок опрацювання нормативно-правових актів, спеціальної літератури та інших матеріалів, необхідних для належного засвоєння предмета навчальної дисципліни, а також для розвитку сталих умінь до самостійного вивчення і викладання одержаної інформації.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов’язкових навчальних занять, без участі викладача. Лише у ході самостійної роботи студент має можливість розвинути пізнавальні та виконавчі здібності, пам’ять, самостійне мислення, наполегливість і, головне, виробити вміння самостійного здобуття знань.

Під час самостійної роботи краще за все проявляються індивідуальні особливості студента, його здібності та нахили.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, необхідних для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми : підручниками, навчальними та методичними посібниками,

конспектами лекцій викладача тощо. Серед них значне місце посідає саме методичні матеріали, завдання та вказівки викладача, а також рекомендована спеціальна література та нормативно-правові акти.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеці, навчальному кабінеті або комп'ютерному класі університету, а також у домашніх умовах.

Головне в правильній організації самостійної роботи – її планування, яке, в принципі, вже задане робочою програмою навчальної дисципліни. Приступаючи до самостійного вивчення матеріалу насамперед треба уважно ознайомитись з літературою, що рекомендується до кожної теми, розподілити питання на більш та менш складні. Виконуючи самостійну роботу студент повинен законспектувати основний зміст теми, при цьому уникаючи механічного переписування джерел. При цьому, необхідно виділяти основні теоретичні положення, ключові слова, спеціальні терміни і поняття.

Самостійна робота студента повинна розпочинатися ще до початку лекційних занять, тобто, потрібно активно використовувати систему упереджувального читання підручників та навчальних посібників. Це дозволяє закласти теоретичну базу для більш глибокого сприйняття інформації під час лекції.

Під час самостійної роботи студенту пропонуються наступні види завдань для опанування матеріалу з конкретної теми курсу:

- вивчити матеріали теми;
- скласти термінологічний словник;
- продумати відповіді на питання для самоконтролю;
- підготувати тези виступу на семінарські заняття;
- підготувати реферат з рекомендованих тем;
- виконати завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Перевірка виконання самостійної роботи проводиться викладачем на семінарських заняттях, а також виноситься на рубіжний контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Щосеместрово проводиться два рубіжних контролю, підготовка до яких здійснюється за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студента. При підготовці до письмової комплексної контрольної роботи кожному студенту необхідно насамперед ознайомитися з переліком питань, що виносяться на рубіжний контроль. Потім переглянути

конспект лекцій, звертаючись при цьому до Конституції та чинного законодавства України, повторити поняття та терміни, їх ознаки, функції, види, структуру тощо.

Вивчення навчальної дисципліни “Правове регулювання підприємств зв’язку і телекомунікацій” завершується складанням заліку, який обов’язково складають студенти, що набрали протягом семестру менше 60 балів, за умов виконання всіх самостійних завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Для успішного складання заліку студентам необхідно переглянути увесь програмний матеріал, у тому числі і конспект лекцій та рекомендовану спеціальну літературу, повторити відповіді на контрольні питання. Залік проводиться в аудиторії університету у формі індивідуальної співбесіди через постановку викладачем питань. При цьому, викладач, оцінюючи знання студента керується такими критеріями як: правильність відповіді на питання, повнота і конкретність, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов’язувати теорію з практикою, логічно і аргументовано висловлювати свої думки, культура мови.

Результати складання заліку оцінюються за 100-бальною шкалою оцінок і вносяться до залікової книжки студента (задовільно, добре, відмінно).

Додаток 1

Зразок оформлення титульного листа реферату

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет

Кафедра політології та права

Реферат
з навчальної дисципліни
„Правое регулювання підприємств зв’язку і телекомунікацій”
на тему:
„Державний нагляд (контроль) у сфері зв’язку і телекомунікацій”

Студента групи ФЕУ-510
денної форми навчання
Олійника Дмитра Івановича

Викладач: доцент кафедри,
кандидат юридичних наук
Кириченко Юрій Вікторович

Запоріжжя – 2013

Додаток 2

Зразок оформлення плану реферату**План**

Вступ	3
Розділ 1. Поняття і сутність державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій.....	5
Розділ 2. Принципи державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій	12
Розділ 3. Порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері зв'язку і телекомунікацій	17
Висновок.....	21
Список використаної літератури.....	23